СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 22. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 28-го січня 1947. No. 22. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, January 28, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗМАГАННЯ ЮНІЙ НЕДОПУСТИТИ ДО ВЕЛИКИХ СТРАЙКІВ

Пресові агенції призбирали низку вістей про наставлення робітничих юній до страйків з нагоди відновлення контрактів у біжучому році. З них виявляється, що юнії хочуть недопустити до страйків у власному інтересі. У Питсбургу прийшло до порозуміння між підприємством Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен і юнією сталевих робітників, щоб продовжити до 30 квітня час контракту і відкинути думку про страйк, бо в тому часі будуть вестися переговори між обома сторонами в справі умовин у новім контракті праці. Ці переговори повинні відбуватися свобідно без ніякої загрози — думають представники обох сторін. Юнія відновляє контракт для 170,000 робітників. Її головою є Филип Морей, який є теж головою Конгресу Промислових Організацій (СІО), до якого належить юнія. — Друга головна юнія в СІО це юнія автомобілевих робітників, яка теж заповіла продовження на 30 днів теперішнього контракту, щоб можна свобідно перевести розмови про новий контракт з підприємством Крайзлера. Третя найбільша юнія в СІО, а це Юнайтед Елекрикал енд Машін Воркерс, зголосила від себе плян продовження контракту на 30 днів для переведення переговорів над новим контрактом.

ЗАГОСТРЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ СІО И АФП.

Директор Організації Конгресу Промислових Організацій, Алан С. Гейвуд, назвав „діявольським" становище Американської Федерації Праці супроти зголошених домагань СІО. Коли фінансовий знавець Нейтан на доручення СІО оприлюднив звіт зі своїх помічень, що підприємці можуть піднести ціну праці на 25% без одночасного піднесення ціни продуктів, А.Ф.П. заявила, що це неможливе, бо це доведе до руїни підприємств. А.Ф.П. теж доказує, що СІО повинується большевицьким наказам і тому продумує різні неможливі кампанії. А.Ф.П. відмовляє теж СІО права посягати по єдине представництво робітничих інтересів і твердить, що наперед мусить прийти до одного робітничого фронту, заки прийде до одноцільної робідничої акції.

ПЕРЕБРАКУВАННЯ РОБІТНИКІВ ПРИНЕСЛО ЇМ $49,000,000 ПЛАТНІ.

Підприємство Юнайтед Єтіл Корпорейшен перевело клясифікацію робітників і почергування їх на підетаві старшинства та фахового знання. Це була спільна праця юнії сталевих робітників і підприємців, яка тривала два роки. Вислід праці такий, що робітники дістануть $32,000,000 платні за минулі часи, а крім цього $17,000,000 як підвишку на теперішній і наступні роки. Разом перевірено працю яких 45,000 до 50,000 родів робітників, яким назначено відповідну платню від години, на місце дотеперішної платні без розбору Підвишка встановлена від одного до 29 центів на годину. Деякі робітники дістануть по $1,800 доплати за минулі роки. За прикладом Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен підуть 84 інших підприємств, а підвишка на підставі перебракування досягне $100,000,000 річно, як твердить Филип Морей, предсідник юнії сталевих робітників. Все те осягнено без страйку і серед сердечного настрою обох сторін. Такий настрій стане у пригоді при укладанні нового контракту, кажуть знавці робітничих справ.

НА МІСЦЕ ВУГІЛЛЯ ЗАВОДЯТЬ ОЛИ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

Амерікен Локомотив Компані оприлюднює, що 95% нових локомотив заводять отоплювання при помочі олію на місце отоплення вугіллям, бо це будуть електричні машини Дізела. Крім залізниць багато підприємств переходить на вживання нафтового олію на місце вугілля. Як причину подають, що олій лекший до орудування, а крім цього безупинні погрози і страйки Джана Луїса, предсідника майнерської юнії, призвели підприємців до цього кроку.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ЗА АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ СВІТОВІ.

Люди навіщені нещастям денебудь у світі повинні найти допомогу в Америці. Американці повинні робити це не з ласки, а в своїм інтересі, бо в такий спосіб забезпечують економічний розвиток Америки. Так говорила пані Еленор Рузвелт на зібранні 1,000 делегатів на виховну конференцію юнії автомобілевих робітників у Клівленді. Вона твердила, що американські громадяни мусять подбати за мир так-само, як дбали про допомогу війні.

У відповідь на запити сказала пані Рузвелт, що на третю війну не заповідається, а тверде становище секретаря Маршала може лише причинитися до прискорення миру.

Петерсон вважає загальний військовий вишкіл неминучий

Секретар війни Роберт П. Петерсон заявив, що загальний військовий вишкіл є простою конечністю. Цей погляд виявив він вчасі Жіночої Патріотичної Конференції для Краєвої Оборони у Вашингтоні. В майбутності не буде часу переводити підготову на випадок війни — твердив Патерсон. Нас заатакують бомбами з повітря і ми мусимо якстій боронитися. Вже в наступному році треба нам мати армію з понад міліона добровольців. На найближчий скарбовий рік призначено шість з половиною біліонів на оборонну акцію. — Командант повітряних сил армії ген. Джордж С. Кені виявив погляд, що найближчий напасник проти Америки живе в Азії або в Европі. Він нападе на нас найкоротшим повітряним шляхом, тобто через північний бігун і то при помочі безпілотних літаків.

ПОРІВНУЄ РОЛЮ ЗАХІДНОЇ КАНАДИ ДО РОЛІ УКРАЇНИ ПІД ЕКОНОМІЧНИМ ОГЛЯДОМ.

Щоденник „Виндсор Дейлі Стар" з 22. січня зясовує в окремій статті „Значення України" такими словами: „Український нарід у Канаді знає, як важливою є їх територія для господарства Советської Росії. Як Західна Канада є хлібним шпихлірем для цілої домінії і великої частини світу, так Україна є шпихлірем Росії". Потім згадується, що 40 відсотків харчів цілої Росії походять з України; що в часі війни німці знищили 10,000,000 українського населення, а 25,000,000 зробили бездомними. Відбудова України натрапляє на більші труднощі, ніж Росія зпочатку думала — твердить автор статті В. Л. Кларк, на основі оповідань дезертирів Червоної Армії.

ПЛЯНУЮТЬ ПОЛЕТ З ГАВАЇВ ДО НЮ ЙОРКУ.

Команда повітряних сил армії виготовила плян безперервного полету з Гонолулу на Гаваях до майдану Ля Ґвардія Філд під Ню Йорком на початок місяця лютого. Віддаль між обома містами обчислена на 5,000 миль, а полет має тривати яких 16 годин.

НОВА ПОСТАНОВА ПЕРОНА ПРИЧИНЮЄТЬСЯ ДО ПРИЯЗНИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Департамент стейту привитав акцію президента Аргентини Хуана Д. Перона в справі фірм колишніх націстів, як крок, що доведе до приязних відносин між обома країнами. Перон оприлюднив декрет, на підставі якого 60 бувших націстівських торговельних підприємств перейшло на власність Аргентини.

Вирішується доля скитальників

БЕЛЬГІЯ ПРИЙМЕ 20,000 СКИТАЛЬНИКІВ

Нірнберґ, 26. січня. — Еліот М. Ширк, шеф Міжурядового Комітету для Скитальників в американській зоні Німеччини, повідомив, що в найближчому часі в Брюселі буде підписаний договір, яким Бельгія зобовязується прийняти 20,000 скитальників з американської зон до праці на шахтах. Після трьох місяців праці переселені до Бельгії скитальники матимуть право і можність спровадити теж своїх рідних і всі вони з часом могтимуть одержати бельгійське громадянство. Це означає, що в загальному до Бельгії зможуть переселитися від 50 до 60 тисяч осіб. В цей спсіб Бельгія, як одна з перших країн, хоче дати свій конкретний вклад у розвязку складної проблеми военних втікачів, які не хочуть, чи не можуть вернутися до їх окупованих большевиками країн.

КІЛЬКІСТЬ СКИТАЛЬНИКІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

В Американській зоні Німеччини перебуває ще понад 400,000 скитальників, з того 44,'55 лотишів, 28,942 литовців, 14,846 естонців, 6,240 югославян, 114,297 б. польських громадян, в тому 50,000 українців та 124,572 жидів. Генерал МекНерні заявив, що вже нікого не будеться змушувати до повороту на батьківщину, як теж мають закінчитися ці постійні політичні безпокоєння і шикани, що їх досі практитувала у відношенні до скитальників УНРРА.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ДО БРАЗИЛІЇ, АРГЕНТИНИ И НА АЛЯСКУ

Еліот Ширк рівночасно повідомив, що бразилійська місія, яка прослідкує на місці в американській і британській зонах можливості переселення скитальників до Бразилії, була „мило заскочена" високою вартістю скитальників. Місія продовжуватиме свою працю у французькій зоні та Австрії. Згідно з твердженнями комісії, Бразилія хоче прийняти 40 до 100 тисяч скитальників.

В найближчому часі має почати подібну працю теж аргентинська комісія. Міжурядовий Комітет вислав з черги свої місії теж до інших південно-американських країн з метою простудіювати в них іміграційні можливості для скитальників.

Згаданий Міжурядовий Комітет, до якого Совети не належать, студіює можливості переселення відповідної кількости скитальників на Аляску. Ведуться переговори з відповідними американськими властями. Рівночасно Канада вже мала погодитися прийняти 1,000, які з огляду на приналежність до пацифістичної релігійної секти Меннонітів втікли зі Советського Союзу, бо їх там переслідувано.

БРИТАНСЬКА „МІСТЕРІЯ" З ІРО

Велика Британія ще досі не підписала статуту Міжнародної Організації для Скитальників (ІРО), що виглядає на справжню „містерію" в О.Д. Британська делегація заявляє, що вона на цю тему не одержала ще „ані слівця" з Лондону і на цю тему кружляють різноманітні здогадя. Одні твердять, що Англію здержують від підпису фінансові міркування, інші, натомість, вважають, що тут вмішані застереження британської армії, яка сама хоче заряджувати таборами скитальників в своїх окупаційних зонах і без встрявання Міжнародної Організації, ще інші твердять, що це тільки чисто технічна справа та що Британія цей статут в найближчому часі підпише.

БРИТАНЦІ ВЖЕ ВИДАЮТЬ „ПАШПОРТИ" ДЛЯ СКИТАЛЬНИКІВ

З днем 24-го січня британські власті почали видавати скитальникам нові міжнародні документи ідентичности, що мають заступати місце пашпортів. Новий документ має вартість колишнього т. зв. Нанзенівського пашпорту і його визнають всі країни, що належать до Міжурядового Комітету для Скитальників, отже всі країни за виїмком Советів та їх сателітів. Хоча нові пашпорти видається докищо тільки в рямках британської імперії, проте їх надруковано велику кількість, щоб забезпечити всіх скитальників. Інтересне в пашпорті є те, що він вможливлюватиме скитальникам подорожі і поїздки закордон, з правом повороту до країни, в якій пашпорт виставлено. Вважається, що видача цих пашпортів означає поважний крок вперед в нормалізації нового життя соток тисяч бездольних европейських жертв війни.

ВІДПОВІДЬ СТАЛІНА НА БРИТАНСЬКУ НОТУ; ПОГОДЖУЄТЬСЯ ПРОДОВЖИТИ ДОГОВІР, АЛЕ...

Лондон, 24. січня. Советський диктатор Сталін, відповідаючи листом до британського міністра закордонних справ Бевина на його ноту в справі англо-советського договору, приймає британське заперечення тверджень „Правди", мовляв, Бевин виповів у своїй промові цей договір. Сталін погоджується теж на британську пропозицію поширити цей договір з 20 на 50 років, але вважає, що раніше в цему договорі повинні бути переведені деякі зміни. Сталінове „але" викликало в Лондоні всілякі здогади й зменшило початковий оптимізм в поглядах на цю справу. Англо-советський союз є звернений тільки проти Німеччини і зараз побоюються, що Сталінове „але" означатиме домагання поширити договір проти всіх „агресорів".

ЧЕРГОВИЙ ВИСТУП МОСКВИ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Москва, 26. січня. Московська „Правда", орган комуністичної партії, сьогодні знова виступає гостро проти плану американської закордонної політики, виявленого в промові сенатора Ванденберга в Клівленді, закидаючи йому „отверту програму імперіялістичної експанзії. „Правда" теж заявляє, що Москва рішучо відкидає пропозицію Джана Фостера Долеса про створення Західного блоку, до якого мала б належати, крім Франції, Голадії і Бельгії, теж Німеччина.

ГОЛАНДІЯ ПЕРША ПІДПИСАЛА ДОГОВІР ТОРГІВЛІ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Берлін, 26. січня. Представники Військових Управлінь злучених економічно американської та британської окупаційних зон Німеччини, повідомили, що Голандія перша підписала поважніший договір закордонної торгівлі зі згаданими зонами. Договір дає Голандії право порозумiватися в торговельних справах безпосередньо з Німцями.

ШВЕДСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК І ГРЕЙС МУР ЗГИНУЛИ В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ.

Копенгага, 26. січня. Сьогодні біля Копенгаги розбився кілька хвилин після старту пасажирський літак голадської повітряної лінії. Згинули всі 16 подорожних і шістьох членів залоги. Між подорожними були м. ін. найстарший син шведського короля і престолонаслідник принц Ґустав Адольф і американська фільмова зірка та оперова співачка Грейс Мур. Катастрофа викликала сильне враження та глибоке співчуття в цілому світі.

ПОГОЛОСКИ ПРО МОЖЛИВОСТІ ЗМІНИ РЕЖІМУ В ЕСПАНІЇ.

З Берн, Швайцарія, повідомляють, що там наспіли дальші вістки про можливості мирної зміни режіму ген. Франка з огляду на щораз більшу економічну крізу. Мають відбуватися переговори між представниками монархістів і республиканців з метою змінити режім без нової громадянської війни. Загальна думка, теж військових кругів, схиляється до того, що найбільш можливим виходом було б проголошення конституційної монархії з Дон Хуаном. Сам Франко мав би схилюватися до цеї думки.

СПРАВА НІМЕЧЧИНИ.

Лондонська конференція заступників закордонних міністрів Чотирьох Потуг застрягла на „мертвій точці" советсько-канадського непорозуміння. Совети не хотять погодитися на канадське домагання рівного голосу для малих країн в дебатах над справою мирового договору з Німеччиною та Австрією.

Франція виступить на найблищій конференції Ради закордонних міністрів у Москві з домаганням, щоб з Німеччини створити федеративну державу з федеральним урядом для економічних і фінансових справ.

В Москві починає перемагати думка доцільности економічної злуки всіх зон Німеччини. Московський закордонно-політичний магазин „Ню Йорк Таймс" обвинувачує Америку й Англію, що вони саботують Потсдамський договір.

МОСКОВСЬКИЙ ПОХІД ПРОТИ КАРДИНАЛІВ.

Московська пропаганда почала генеральну атаку на католицьких кардиналів Злучених Держав (головно проти кардинала Спелмена), Англії, Польщі, Мадярщини, Німеччини і Голандії, закидуючи їм провід у „війні Ватикану проти демократії" в Советському Союзі, Югославії, Польщі, Мадярщині та в інших опанованих большевицькою диктатурою країнах.

КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД В ГРЕЦІЇ.

В Атенах дня 24-го січня був заприсяжений королем новий грецький коаліційний уряд премієра Деметріоса Максімоса, члена роялістичної партії та б. директора Грецького Банку. В уряді заступлені сім партій; дві ліві партії до коаліції не приступили.

ТЕРОР В ПАЛЕСТИНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Єрусалим, 26. січня. Чотирьох озброєних чоловіків і одна дівчина схопили з дому в центрі міста британського бизнесмена і бувшого майора армії Г. А. І. Колінса. Аж годину пізніше заалярмовано власті і військо негайно почало дохоодження. Колінса схопила жидівська терористична організація як заклидника за засудженого на смерть одного зі своїх членів.

СВОЄРІДНА „РЕВОЛЮЦІЯ" В АРАБІЇ.

Володар Арабії Ібн Савд, правовірний визнавець музулманської релігії, яка не дозволяє жінкам показуватися іншим чоловікам з незаслоненим лицем, вперше прийняв великий гурт американських жінок з відслоненим лицем. Цей факт відступлення від традиції вважається справжньою товариською „революцією" в Арабії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$6.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДО РЕВІЗІЇ ПОЛІТИКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛЯКІВ

Американські поляки заявляють, що вже більше не дадуть себе дурити „американській дипломатії й адміністрації", а переведуть тепер основну ревізію своєї політики в такому напрямі, що „вже третій раз не дадуть себе ошукати". Таке читаємо в нюйорській газеті „Нови Сьвят", а написане воно мабуть під безпосередніми враженнями, які викликали вибори в Польщі, а теж книжки "Defeat in Victory" („Поразка у перемозі"), написаної Яном Цехановским, бувшим польським амбасадором у Вашинґтоні. Згадуючи за цю книжку колумніст Вилйем Филип Симс заповідає, що вона викличе велику сензацію, а читаючи її червонітимуть лиця не одних державних мужів по обидвох боках Атлантику, бо в ній повно новин про те, як „зраджували Польщу" її союзники, себто Росія, Британія та Злучені Держави.

Виходило б, що те, що тепер діється з Польщею, **як і те**, що виявив Цехановскі, заставляє американських поляків до ревізії їхньої політичної акції. Опираючись на власні сили, пише „Нови Сьвят", американські поляки „вернуть до безоглядної і безкомпромісової боротьби з властивим джерелом зла, не тільки в Польщі, але в цілім світі", керуючись при цьому інтересами Америки та „визволенням Польщі й інших народів зі совєтського гнету".

Чи американські поляки таку розумну і конечну ревізію переведуть та її здійснять, не знаємо, зате добре знаємо, що вони досі робили. Тепер вони кажуть, що Рузвелт та Чорчил їх одурили, але чи вони самі не були причиною, як в минулій світовій війні, так до певної міри і в останній, що не упорядковано Сходу Европи в такий спосіб, що б Москва не могла стати загрозою, а тим самим, що б було забезпечене теж існування і незалежної Польщі? Чи не вмовляли вони в департамент стейту, що Польща це одиноке заборола проти большевизму, одинока оборона заходу перед сходом, поминаючи цілком Україну, одиноке справжнє заборола? Чи вони і нині не голосять, що Львів не є в Росії, але в Польщі, поминаючи (як і Росія!), що в цьому Львові проголошено ще в 1918 році Західньо-Українську Народню Республику, проти якої Польща пішла війною, так, як Росія пішла війною проти Української Народньої Республики? І чи дипломатичні акти, які тепер проголосив департамент стейту, не виявляють якнавиразніше, що Британія і Злучені Держави, а навіть Франція були за Лінію Курзона, а проти цього щоб Польща загарбувала західно-українські землі, на що одначе польські політики ніяк не хотіли згодитися?

З усіх тих політичних недомагань не вилікувались американські поляки донині. Вчасі війни вони були певні, що Рузвелт зговориться зі Сталіном і Польща знов дістане Львів і Вильно. Вони нині дурять себе і західні демократії щодо властивої сили Польщі та її ролі в майбутньому, не бажаючи зрозуміти, що властивим ударом в силу Росії може бути тільки незалежна Україна в її етнографічних границях та що таку Україну треба обстоювати теж і американським полякам в інтересі Америки, як і в інтересі справді незалежної Польщі.

ШУКАЧІ ПРАЦІ

Одна з найсильніших залізничих компаній, тобто Ню Йорк Сентрал Рейлровд, відстановила минулого тижня 7,000 людей від праці при утриманні шляхів. Це не відправа так званих „сезонових" робітників, яких приймається напр. при будові дому; або таких, що помагають продавати всілякий крам перед Різдвом у більших чи менших крамницях; або таких, що їх набирають на збирання помаранч в каліфорнійських помаранчевих гаях, коли вони доспіють. Ані не є це „сезонова" відправа робітників така, як от учасі обчислювання інвентара в підприємствах з кінцем адміністраційного року. Робітник для утримання підприємства рахується за постійного робітника, з набутим правом до старшиства при евентуальній підвишці платні. Тому, коли його відправляють, хоч би і не на все, а лише на якийсь час, то це знак якоїсь переміни.

Де подіваються відставлені робітники? — Загляньмо до бюр праці. Є урядові бюра U.S.E.S., які мають обовязок втримувати списки безробітних і давати їм працю як лише яка найдеться, бо робітник має лише на якийсь протяг часу право до побирання тижневого забезпечення на випадок безробіття. Щоби така виплата тривала якнайкоротше, уряд в засаді старається дати працю якнайшвидше. Другим місцем, де робітник довідується за „джабом" це приватні робітничі бюра, в яких за оплатою 5—10—15 або й більше доларів дістане „джаб".

У передвоєнних часах таких шукачів роботи було повно. Було тільки, що місяцями не могли собі найти ні праці, ні пристановища і багато з них „спускалися на дно": „заливали хробака", чим попало; переходили на босяків; шукали допомоги з прилюдних фондів-звісний „ріліф", а деколи діставали номінальну працю при публичних будовах, як от при звісних простках „Доблю Пі Ей" і т. п. Війна перемінила цей безнадійний стан, робітників розхоплювали тоді до всяких робіт; нефахових учили на кошт підприємства і робітник чувся „паном", бо за ним шукали. Ще безпосередно після війни було доволі варстатів праці („джабів"), дехто не хотів приймати щонебудь, бо мав запасні гроші: — ждав, аж дістане працю, до якої був вишколений вчасі війни, Аж як не дістав такої роботи, брав іншу, але все дбав про те, щоб платня була хоч приблизо така, як була за воєнних часів. Не зважаючи на страйки, на переміну підприємств з воєнного стану на мирний („реконверзія"), джабів ще було повно. Минулого літа, в місяці липні, за урядовими обчисленнями було занятих при праці за заплату 58,130,000 людей. Статистика нараховувала 60,000,000 робітників у Злучених державах, отже дуже мало людей було безробітних. Близько мільйон молоді прийшло тоді з війни, вони мали право на відпочинок, діставали „відправу" після вислуження служби, багато пішло до шкіл на федеральний кошт, згідно з законами, ухваленими вчасі війни і т. п. З кінцем грудня 1946 нараховано вже лише 57,000,000 людей при праці. Отже приходить зміна.

Приглянься положенню тепер. Отих 7,000 людей, відставлених з постійної праці при утриманні залізничих шляхів, дадуть нам нитку, яка заведе до клубка. Показується, що добробут, який панував вчасі війни, минає. Доріжня на продукти забрала неодному всі ощадності, складені за війни. Брак готових продуктів спричинив зменшення перевозу на залізницях. Їх зиски не дорівнюють зискам з воєнних часів — так кажуть їх управителі. Конкуренція між залізничими шляхами і летунськими підприємствами змагається, залізниці мусять зміняти свої пляни, робітників відправили. Зрештою не йде про те, чому відправали. Досить, що відправали. Робітник іде до бюра. Це вже не воєнний час, коли то на нього в бюрі ждав джаб. Тепер робітник жде в бюрі на джаб. Ба, він вже переходить з бюра до бюра, довідується приватною дорогою між знайомими, чи де нема праці.

Підприємці не хочуть вже приймати на джаби будь-кого, як це було за війни. Вони шукають вправних, фахових, молодих, сильних. Гляньте до оголошень: „гелп вантед" по газетах. За війни всюди голосили: „Досвід непотрібний". Тепер уже побачите „Стенотипістки досвідченої потрібно..." або: „телефонічної оперейторки, з досвідом..."; або: „прикравачів", „швачок", „помічників при експорті" і т. п. — усі вони потрібні, але як „експіріенс'д" — з досвідом. Значить, вертаються давні часи, тобто „нормальні" часи. Починається доба шукання за джабами пересічним американським робітником. Такий стан може розуміти лише той, хто самий був шукачем роботи. Хто цього не пережив, не може розуміти психічного наставлення людини, відправленої з роботи.

Ніщо дивного, що організоване робітництво з такою силою починає добиватися гарантії постійної праці, хоч би з меншою платнею. Постійна праця дає людині забезпеку, дає йому можність плянувати життя, дає йому нагоду розложити собі час так, щоб міг подумати і про якісь духові потреби у часі вільним від журби про хліб насущний. З хвилиною, як буде придуманий плян — не фантастичний, а реальний — для постійної праці кожного робітника, людство перейде до нової доби.

Микола Чубатий.

Митрополит Петро Могила та його доба

В триста-ліття смерти київського митрополита та культурного діяча (1647-1947).

I.

В історії українського народу маємо поміж його найбільше заслуженими діячами теж і людей чужинецького походження, що давали українській нації тривкі вартости та напрямні на цілі десятки літ. До чужинців, тривало заслужених для української нації належить також київський митрополит Петро Могила, син молдавського воєводи, отже людина румунського походження. Тристаліття його смерти минуло в дні 11 січня 1947.

Походження Петра Могили.

Петро Могила був нащадком роду молдавських господарів Могилів, які при кінці 16-го та на початку 17-го століття відгравали поважну ролю в українськім церковнім а тим самим і в національнім житті.

Молдавія стояла тоді все ще під впливом старої української культури, зокрема культури Галицько-Волинської Держави. Літературною та церковною мовою в Молдавії була зукраїнізована церковно-словянська мова. Господарі та боярство Молдавії а навіть на полудне від неї положеної Волощини почувалися до солідарности з близькою Галичиною. Молдавські та волоські господарі попирали українські церковні змагання в Галичині під польською владою. Живим свідком того лишилася до наших часів назва Волоської церкви у Львові, вибудованої щирими зусиллями львівського міщанства при княжій матеріяльній піддержці молдавських та волоських господарів, політично залежних від Туреччини, але культурно постійно тяготіючих до України.

З господарського молдавського роду вийшов також Петро Могила, син молдавського господаря Семена. Молодий господарич дістав дуже старанне виховання за границею в Німеччині та Італії, студіював він теж на славнім в цім часі падуанськім університеті в північній Італії. Повернувши до батьківщини не мав у своїй Молдавії широкого поля для своєї діяльности, тому бере живу участь в житті української церкви, що саме тоді розкололася була на православних та уніятів.

Україна у вогні релігійної боротьби.

Господарич Петро Могила пірнув в українське життя саме тоді, коли по відновленні православної єрархії в Україні (1620) розгорілася ще завзятіша боротьба між двома українськими таборами — прихильників та противників унії з новою силою. Проти давних українських епископів, що піддалися під владу Риму, виступили нові, призначені православними колами духовних та світських під опікою козаків. Нова православна єрархія була в обличчі польської держави нелегальною, тому відносини поміж обома таборами української церкви стали дуже напняті а боротьба стала дикою та безпощадною. Проти митрополита став митрополит, проти кожного епископа новий епископ з аспіраціями захопити церковні маєтки та церкви у спірній епархії.

Боротьбу підбехтували скрайні елементи по обох сторонах барикади. Свій вершок напняття прибрала боротьба на Білій Русі в Полоцьку, де православні вбили полоцького владику, архиепископа Йосафата Кунцевича, українця, уроженця Волині, згодом проголошеного Католицькою Церквою Святим. Вбивство владики, потягнуло гострі репресії польсько-литовського уряду, що мало для українського народу як цілости прямо фатальні наслідки.

Хоча ця подія відбувалася поза Україною, на Білій Русі, одначе звязок Білої Русі з Україною тоді був так живий, що майже не було ріжниці поміж тими двома сусідними народами. Кожна подія в Київі чи Львові відбивалася живим відгомоном У Вильні чи Полоцьку. Скрайні елементи по православнім та уніятськім боці підганяли до дальшого загострення боротьби, розважніші бачили очевидну шкоду з тої боротьби для української нації та її гамували.

Шкоди з релігійної боротьби для української нації.

Першим та прямим наслідком того загострення боротьби було це, що як звичайно опортуністичні елементи, що шукали спокою та карієри, взагалі покидали український нарід, переходили в латинство та польщилися. Такі були й поміж православними, як теж і уніятами. Прикладом такого перевертня стала відома в православнім таборі постать Касіяна Саковича, бувшого ректора київської богоявленської школи, того самого, що колись виголошував нагробну промову на честь гетьмана Сагайдачного. В протягу кількох літ він з православія перейшов в табор уніятів, щоби скоро перейти на латинство та спольщитися.

Коли таку скору переміну відбула така визначна постать православного табору, то щож говорити про сотки звичайних шляхтичів, життєвих опортуністів, що втікали від тої боротьби „Руси з Русю", як висловлюються про неї тогочасні автори. В результаті український нарід тратив дальше свою шляхту, що в тогочаснім громадянськім ладі вважалася за одиноко повноправних громадян держави. Українська нація тратить свою інтелігенцію та зачинає ставати нацією панщизняних селян.

Крім фізичної втрати своїх людей, що переходять в польський табор, українська нація виплекує у своїй крові два заразки, що паралїжували її активність на століття та ще й нині українці не є вповні вилічені з наслідків тої хвороби. Є це хвороба українського москвофільства та польонофільства.

Серед розгару боротьби скрайні елементи і поміж православними і поміж уніятами кличуть собі на поміч сусідів, щоби повалити українського брата, свого релігійного противника на лопатки. Православних непримирних вів протоєрей Мужиловський та Ісаїя Копинський. Ці, не могучи побороти опору братів уніятів щораз більше навязують нитки з православними в Москві. На Москву дивляться вони як на майбутнього союзника в боротьбі з українським противником.

Серед уніятів знова на лівому крилі стоїть поважна група василіян, що по вбивстві архиєп. Йосафата прямо переходить на латинство та всю свою надію покладає тільки на поміч польського уряду. Аж Ватикан мусів їм наказати повернути на ново в уніятський табор, щоби не ослаблювати рядів борців за церковне обєднання України.

Скрайні православні старалися духово опанувати мало критичну козацьку масу та її кидати до боротьби не тільки проти уніятів, але навіть проти умірковавих, православних які виділи, що такий спосіб боротьби несе тільки безмежну шкоду для української нації як цілости. Протоєрей Мужиловський та Копинський були відповідальними за витворення москвофільських настроїв серед козацької некритичної маси, що зреалізувалися в Переяславі в кличі козацької черні: „Волимо православного царя восточного".

Серед уніятів щораз більше шириться польщина, а уніятський табор щораз дальше відходить від української національної ідеології, репрезентованої митрополитом Іпатієм та самим Св. Йосафатом Кунцевичом. Хвороба москофільства та хвороба полонофільства паралїжували сили українського народу стати незалежною нацією, коли вона двадцять літ пізніше могутнім зривом під проводом Б. Хмельницького скинула чуже панування над частиною української землі.

(Дальше буде)

Юрій Тис.

ПЕРГАМЕНИ

1)

Монахи руські в самітних келіях писали тоді рік 6765 від початку вселенної. Ген далеко на заході значили його 1257 і записували, що від трьох років Сицилія визволилася від німецького цісарства і живе власним життям, що ломбардський союз платить важку дань римському папі, що німецькі герцоги остають і далі без цісаря, що хоч мир на світі, але і тут і там спалахають пожежі воєн. Гинули в таємний спосіб князі, герцоги, кардинали і дожі, міста воювали між собою. Неспокійно було у французькій державі, в німецькому цісарстві, у Византії і в руській землі. Минула монгольська буря, а світ не міг ще вспокоїтися. Кудись провалились косоокі вершники і полишили за собою пустелі, руїни і смерть. Їхніми слідами йшов помір, страшне морове повітря, нечуване досі у світі. Люди бачили на небі дивні знаки: світляні мітли ворожили нещастя. Якісь неземські воїни поборювалися взаїмно в облаках і розпливалися в нівеч. По лісах ходили вовкулаки і на незнаних могилах хтось встромлював осикові коли. Коли рогатий місяць вихилявся несподівано зпоза неспокійно подертих хмар — люди бачили, як відьми злітали цілими отарами у розпусних судорогах із куцохвостими злодухами. Усе тривало одну мить і зникало у засвітах. Але люди, мізерні люди терпли з жаху, кулилися по норах і благали порятунку по святинях. Церков взяла в оборону бідний народ. Йшли процесії від оселі до оселі та виловлювали відьми, ворожбитів і чорнокнижників. Горіли вогні і вважкі дими із спаленого людського м'яса тяглися довгими смугами над полями і лісами. Крізь ці опари гляділо на бідну землю сонце червоним кружком — і ніхто не знав ні дня ні ночі.

Десь, із далекого сходу, ген із поза непроходних лісів, повних невиданих звірів і диких поган, що запродалися лісовим духам, із могутнього колись руського царства, доходили непевні лише і темні вістки. Розказували відважні мандрівники і зайшлі люди, що народ український страждає під монгольським лихоліттям далі, що десь там король Данило платить дань у сріблі, товарах і людях, що там проклинають татар і Бога. Святий отець, висилає людей у ці далекі землі, але роки минають, заки хто привезе які новини. Монгольський цар твердо керує краями таємного сходу і знає більше про Рим, як Папа про його столицю. Ніхто не знав, якими силами обхоплює він розлогі землі і ким розвідує про все, що йому потрібно. Скісні темні очі Хана — Ханів жевріли відвічними тайнами монгольських мандрівних орд і несамовитою силою східньої душі, тайнами влади, мести і кари.

Так прийшов цей рік і прийшло літо. Коли б мовчазні монахи докладніше знали історію світа, могли б записати у своїх анналах, що в тому часі рішалася доля світа на довгі віки і що малі, незначні події могли б змінити біг історії на цілі тисячеліття. Але ніхто не змінить призначення, що його записано згори і не ухилиться від його сили. Так учили колись вавилонські і єгипетські жреці, халдейські чорнокнижні маґи, руські волхви і франконські астрологи.

Вже колосся висипалося і гаряче повітря дрожало над нивами галицької і волинської землі, коли від полудня, белзькими лісами їхав у напрямі на Холм вершник у супроводі двох ратних людей.

Рідна земля! Вершник знав, що до вечора стануть в столиці. Бачив це по запаху лісів, по співі лісових птахів і по слідах звірів. Їхали самі, бо лісові люди, що досі вказували шлях дебрами галицької землі, завернули у свої темні бори. Тепер не було вже небезпеки і вершники могли пробитися легко на проїжджені шляхи. Але там, навіть біля Княжного Галича, Звенигороду і нового міста Львова, що його почали ледви будувати, там на битих шляхах, було небезпечно. Можна було стрінути косоокі ватаги, безоглядних слуг великого Батія і татарських людей, своїх-же людей, що за марний гріш іскаріота без слова зрадили б його. Які мізерні твої трофеї, Великий Батіє!

Мимохіть сягнув вершник до грудей. Там, під подорожнім жупаном лист. Беріг він його, цей скарб на грудях, беріг день і ніч, щоби віддати в королівські руки. Догадувався ваги листа, хоч не знав його змісту...

І тому їхали шляхами, де сонце не доходило та озолочувало лише верховіття тисячелітніх дубів. Там було безпечно. Люди, наче дикі звірі жили там, росли і плодилися. Їм було спокійніше серед медведів і рисів, як у галицькій волості по селах. Дітям оповідали вони, про лани вічної пшениці, про солом'яні стріхи і веселі млини, про спокійне і розумне життя. Але це було колись. Галицька волость нині пуста, гірше смерти.

Коли ніч огортала ліси і лісові люди з вершниками сиділи при вогнищі, а припняті коні гризли запашну траву, тоді оповідали — оповідали. Заграва вогнища червонила стовбури сосон і темні лилики безшумно прорізували повітря своїм певним, гострим летом.

(Дальше буде).

Вдячність завелика щоб можна її висловити

Положення українських скитальців в Европі та обставини, серед яких їм доводиться жити, такі, що — як пише один зі скитальців — було б гріхом бажати подібних навіть своїм найзапеклішим ворогам. Вони справді „гнані і голодні" в найбільшій грозі цих слів. Тільки невелика кількість скитальців мають своїх рідних і приятелів в Америці, що можуть їм якнебудь допомогти. Величезна більшість це залишені життям на призволяще, справжні „Івани без дому і без долі", які мають тільки одне право: вмерти мученицькою смертю з голоду і холоду на скитанні, або з руки ката, якщоб вернулися на загарблені ним батьківщину.

Цим доведеним до розпачі та до краю знедоленим братам нашим всіляко намагається допомогти Злучений Український Допомоговий Комітет в Америці. Він виступає в їх обороні перед відповідними властями, намагається здобути для них забезпечення бодай таких прав, як мають скитальці деяких інших національностей, виступаючи де треба спільно з подібним комітетом канадських українців. Зложені досі українським громадянством фонди ще далеко не вистачають, щоб забезпечити всім скитальцям бодай мінімальну, так сказати б „символічну" допомогу. Комітети інших національних груп зібрали вже міліони на допомогові цілі. Американські українці ще навіть чверть міліона не зложили на рятунок своїх рідних братів. Тому Допомоговий Комітет змушений розділювати цю скромну допомогу насамперед тим, що її найбільше потребують. Відомо, що в найгіршому положенні находяться скитальці на території Австрії і туди теж ЗУАДКомітет скеровує кожного місяця десятки пакунків з продуктами через Фірму КАРЕ. Яке значення має ця допомога для наших знедолених братів, хай послужать уривки з деяких листів з подяками, що кожного дня надходять до Комітету.

Ольга Д., з Інсбруку пише: Перед кількома днями одержала від Вас пакунок „КАРЕ" і дозволю собі висловити вам найщирішу подяку. Така харчева допомога в наших фатальних умовинах уявляє собою для нас велике-велике добро. Не знаю, Вп. Панове, чи ви уявляєте собі наше европейське лихо. А хто не переживав і на власні очі не бачив тих всіх страхіть, свідками яких були ми протягом довгих 6 років війни, той і не повірить, як йому це оповідати.

Сам факт пересилки такого пакунку, факт, що хтось незнаний турбується нашою долею, долею поодиноких осіб, це велика потіха в цих лихих днях...

Микола, Анна і Калина К. з Відня пишуть: Вчера ми одержали від Вас пакунок „КАРЕ". За память, за труд і за цей княжий подарунок дуже а дуже щиро дякуємо. Рівночасно дякуємо і почуваємося дуже зобовязані всім тим, що чимнебудь причинилися до так високо благородного діла. Поміч прийшла для нас в найбільш критичний час... Коли ми досі не заломилися морально, то в цьому нам допомогла тільки віра в поміч Всевишнього та переконання, що ці великі зусилля, які для нашого рятунку роблять наші брати заокеаном не можуть піти намарно.

А. М. з російської зони Відня пише: Щире спасибі за це велике добродійство, що ви зробили мені пакунком КАРЕ. Під час війни я впала жертвою бомбардування, опісля дістала запалення легенів, а вкінці постійний голод цілком обезсилив мене. Дякую щераз...

Таких і подібних листів з усіх кінців Західньої Европи не перечислити. З них теж ясно пробивається, яку безмірну матеріяльну і моральну вартість має допомога американських українців для їх гнаних і голодних братів на скитанні в Европі. Цю допомогу треба продовжувати і збільшувати, бо й більші є з кожним днем потреби скитальців. Тільки постійна жертвенність американських українців допоможе Комітетові вивязатись з цего великого і благородного обовязку, що його він на себе перебрав: рятувати тих, що загибають.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

До шановних читачів „Свободи" і „Юкрейніен Вікли"

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це адміністрацію „Свободи". Скоре повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також висилати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стенсіля. Члени і Читачі з Канади зволять присилати **тільки готівку** тому, що канадійських почтових значків **не можна виміняти**.

Ніхто не може писати про життя якоїсь людини, коли письменник самий не їв з нею, не пив і не мав товариських зносин. — Самуїл Джансон.

Ширше пізнання демократії

Уряд Злучених Держав підготовляє цікаву виставку американських історичних „документів, що будуть перевозитися з одного місця до другого, про що повідомляє департамент справедливости. Це буде перша спроба подібного роду виставки. Документи будуть приміщені в спеціяльним потязі, що має обіхати цілу країну, спиняючися в признаних місцях у всіх 48 стейтах.

Серед історичних документів будуть такі, що вказують на розвиток ідеї особистої свободи, прав та гідности людини. Правдоподібно, що будуть серед них такі цінні твори американської історії, як закон про права особи („Бил оф Райтс"), заява про еманципацію, що її видав президент Линколн за Цивільної Війни; парижський договір, яким скінчилася Визвольна Війна й яким признано незалежність Злучених Держав. Крім того будуть десятки таких цікавих документів, як: власноручні записи Томаса Джеферсона з ріжних нарад, що довели до Заяви про Незалежність; лист сіамського короля з 1861 року, в якому він висловлює зацікавлення демократичними ідеями Злучених Держав та в якому пропонує прислати слонів, аби їх використати в Цивільній Війні; записи Джема Медисона про дебати на федеральній конвенції, коли обговорювалася справа закону про права особи; перша інавгуральна промова Джорджа Вашингтона та чимало інших цінних памяток з американської минувшини.

Поміж американськими історичними документами „Бил оф Райтс" стоїть на першім місці, як конституційна гарантія особистих прав, свобід. Американці завжди цінили ці свободи. Проте дослідження, переведене по цілій країні спеціяльним науковим центром при університеті в Денвер, Колорадо, виявили, що тільки дві особи на десять можуть пізнати „Бил оф Райтс". Яких чотири особи з десяти чули, що існує такий документ, але не мали поняття про що в йому мова; три особи з десяти ніколи навіть не чули про те; один з десяти має якесь поняття про той дуже важний американський документ. Спеціяльно вишколені представники згаданого наукового центра допитували молодих і старих, багатих і бідних, людей ріжних професій, що живуть в містах, містечках та в сільських районах у всіх частинах країни.

Тепер ті люди, що колись у школі вчилися чогось про „Бил оф Райтс", матимуть нагоду побачити той документ, чи то в оригиналі, чи точній копії. Матимуть нагоду поширити знання тих принципів демократії, свободи особи, що містяться в тім документі, при тім почуваючи гордість за свою країну.

Генеральний прокуратор, говорячи про рухому виставку американських історичних документів, сказав:

„Цей потяг, спиняючися в ріжних містах, дасть можливість мільйонам американців — побачити ці твори великої вартости... Сподіваємось підтримки в переведенні того програму від губернатора кожного стейту. Так само від мейора кожного міста, де зупиниться виставка. В той спосіб виставка буде мати загальну, не одно-бічну основу... Зрозуміло, що головним завданням подібних проектів є — ознайомити як найбільше американців з ідеалами їх країни, щоб вони були свідомі тих ідеалів".

Для охорони та непорушности документів буде зроблено все можливе. Потяг буде складатися зі спеціяльних, безпечних від вогню вагонів, з відповідним освітленням та повітрям. Документи будуть лежати в скляних скриньках. Звичайно, буде притому і відповідна варта.

Проєкт цей доручено перевести департаментові справедливости. Президент Труман вже його ухвалив. Підготовчу працю провадить комітет з представників преси, радія, фільмової індустрії та зацікавлених урядових установ.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Віче в обороні скитальців.

Заходом місцевого Українського Американського Допомогового Комітету відбулося в нашій громаді народне віче, в неділю, 15-го грудня м. р. Рачестерські українці, як майже на кожній імпрезі, так і тепер заповнили простору, церковну галю. Серце радується, глядячи на такий збір людей, що в їх серцях палає любов до своєї, давно полишеної Батьківщини і свого народу, якому наша моральна і грошева поміч так дуже потрібні. Частину цих потреб бере на себе і виконує рачестерська громада.

Віче отворив предсідник К. Шевчук та попросив Романа Гладуна до вступного слова. Бесідник між іншим зазначив, що український нарід поніс дуже великі втрати в людях і майні бо на просторах України зударилися дві ворожі сили за її посідання, не питаючи правного господаря цієї землі. — Нині війна скінчена, але наш нарід зводить дальше боротьбу з наїзником всякими можливими способами. Нашим обовязком тут є пригадувати світові, що український нарід найбільше причинився до розгрому фашистівської Німеччини. Запрошений з Ню Йорку головний секретар У. Н. Союзу Дмитро Галичин говорив про важке положення українського народу та про його затяжну боротьбу за визволення.

Квізлінґ Мануїльський вибілює злочини Москви а цих, що хочуть волі Україні, називає бандитами. Московський медвідь простягає свою лабу по скитальців, для яких нема місця в Україні живими, хіба тільки мертвими, і це тільки тому, що вони борці за вільне життя, за самостійність. Вони ж ніколи не зрадили свого народу і державницької ідеї.

Ми тут за океаном мусимо дати їм усяку можливу поміч і виборюти право азилю. А ця поміч буде успішна тоді, коли ми будемо спільно працювати з Конгресовим Комітетом, який цими справами займається.

На тему положення українського народу та потреби допомоги йому, говорили теж інші запрошені бесідники.

Після промов присутні ставили деякі питання, на які бесідники давали вичерпуючі відповіди. При закінченні відчитано і прийнято резолюції, які вислано до секретаря стейту Бирнса і мішиганського сенатора Артура Ванденберга.

Переведено збірку, яка дала у висліді $253.25.

Жертвували: по $10: Д. Матковський, А. Пічак, М. Кузьмак, Л. Кузьмак, А. Онуфрик; по $5: Я. Гривнак, М. Мищук, М. Пічак, о. В. Турула, Зофія Гунька, М. Рудий, К. Шевчук; К. Бінашевська, $3; по $2: В. Дорофей, В. Колданський, К. Олексин, В. Пригода, В. Британ, К. Крук, В. Легкий, І. Гранковський, П. Драганюк, В. Пукіш, М. Яніцький, С. Сверида, М. Микитинський, М. Воляк, Р. Пристай; по $1: Н. Луцишин, В. Федьків, С. Півторак, І. Сверида, Н. Сорохтей, П. Псюк, К. Хомин, Н. Мазурик, М. Стехнахатий, М. Гойсак, П. Гринів, О. Пелехатий, Н. Яцків, М. Олійник, А. Бабій, І. Гнатків, В. Вовк, М. Сокільський, І. Пастущин, І. Колодзінський, П. Колодійська, Р. Дмитрів, П. Паснак, Г. Лилак, Л. Бабій, М. Максимів, М. Турчин, І. Яніцький, К. Билей, Микитинська, М. Кушлик, А. Росоловський, М. Качан, Г. Булавинець, П. Мазурчак, М. Гунька, І. Теребушка, І. Когут, А. Мельник, Чорнописький, І. Луцишин, Т. Герула, П. Данилів, П. Росоловська, А. Беришевська, М. Чайчук, Н. Онуфрик, Д. Рибак, С. Паньків, М. Шевчук, Дармусь, Н. Кучмій, М. Луцишин, В. Панчишин, М. Теребушка, М. Сорохтей, К. Гривнак, Н. Гарасимчук, І. Д. С., С. Микульський, П. Архетко, П. Дронь, В. Попович, М. Димкар, П. Лазоришин, М. Бабій, Н. Луцишин, І. Лазаришин, Д. Корітко, І. Флічук, К. Сорохтей, Я. Сорохтей, Ф. Голод, І. Гродзік, Романський, Ф. Олексин, Р. Гладун, А. Іванів, А. Гранковська, М. Шургот, М. Дашкевич, М. Півторак, К. Бащук, А. Мельник, М. Федчишин, К. Гладун, С. Данилів, Я. Тимків, А. Панків, О. Фізер, О. Краснянська, А. Джумак, П. Гринів, С. Скробач, А. Кушлик, Х. Біленька, М. Кордуняська, В. Турула, М. Мельник, П. Шеремета, П. Кучма, І. Тимків, І. Федичин, А. Задорецький, В. Гранковський, Н. Пічак.

Гроші в сумі $250 вислано до Конгресового Комітету в Ню Йорку.

Річне фінансове звідомлення Допомогового Комітету оголошено пізніше.

Р. Пристай, секр.

Академія в честь Митрополита Андрея

(Допис з Форалбергу, Австрії).

В неділю, дня 15. грудня зійшлася українська громада з Бреґенсу та інших місцевостей Форарлбергу, щоб гідно вшанувати память нашого великого Митрополита Андрея Шептицького. Після Служби Божої парох Бреґенсу о. Добрянський відправив урочисту панахиду.

Пополудні, у просторій салі табору Форклостер, відбулося свято - академія, влаштоване бреґенською делегатурою „Братства св. Андрея при співучасті нашого хору „Ватра". Цей останній започаткував свято, відспівавши під батутою відомого диригента, професора Льва Туркевича, псалом „Блажен Муж".

Голова „Братства св. Андрея", о. Добрянський сказав святочне слово, подаючи короткий життєпис Митрополита й згадуючи його невмирущі заслуги для українського народу, якому він вірно ціле своє трудяще життя служив. Зокрема підкреслив доклад численні виступи Митрополита в обороні українського народу перед польською владою напр. протест проти варварського руйнування церков (православних), а пізніше перед німецькою окупантською владою й перед Гестапом, яке десяткувало безпощадно наш нарід. Ці його заходи мали як наслідок різні шикани й ревізії в Митрополичій Палаті, з боку цієї сумної слави, інституції. Багато енергії витратив Митрополит для справи обєднання обидвох українських церков.

В другу частину свята-академії увійшли деклямації віршів в честь великого Князя Церкви (Неткевич, Вовчук), сольо-спів п. Балека „Боже мій" та рецитація поеми Богдана Лепкого „На Святоюрській Горі" (Лозинський).

На закінчення хор „Ватра" відспівав ще кілька пісень церковно - релігійного характеру, як „Услиши Господи глас мій", „Отче благаєм тя" (з німецького) та інші. Мало акустична саля дещо зменшувала ефект досконалого виконання пісень.

Увечері того ж дня відбулися в тій же салі товариські сходини й забава для молоді.

І. Ч.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом Комітету, просимо з початку листа подать, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

5024. Котюх Петра від Котюх Григорія.

5025. Сампір Сильвестра, Ольги, Максима і Миколи з с. Гриців, десь на скитальщині від матері і батька в Африці (Европейські і таборові часописи проситься передрукувати).

5026. Луковик Анни від Рогодзінська Анни (Вільгановська).

5027. Мальчак Теклі і Миколи з села Фльоринка (Новий Санч), Гомбаль Михайла з села Бобуш, Балешта Гриця і Йосифа з с. Токи (Збараж) від Цьолка Розалії і Хміль Володимира.

5028. Лесняк Івана, Адама і Анни, Яблонський Василя і Наталії, Біль Теклі від Лесняк Петра.

5029. Присташ Федора з с. Ліктя (Турка) від Присташ Івана.

5030. Головій-Кульбіцька Марії від Головій Івана.

5031. Карегут Петра, Пиняньский Гриця, Ляхович Франка, Борецький Ярослава зі Старого Самбора від Пинянський Осипа.

5032. Гайва Петра і Ольги з Підгаєць від Гайва Ольги.

5033. Шимоняк Теодора з с. Мігово (Добромиль) від Шимоняк Дмитра.

5034. Гаврилів Насті від Гаврилів Петра.

5035. Івашків Петра з села Славно (Зборів) від дочки.

5036. Мельник Василя з села Березниці від Лохвич-Купчак Віри.

5037. Кравець Теодора з села Хишевичі (Рудки) від Бобеляк Дмитра.

5038. Брагар Івана від Брагар Петра з с. Росохач (Чортків).

5039. Лимич Михайла з села Ліктя (Турка) від Присташ Івана.

5040. Гавлінський Стаха, Коберецький Петра від Пахульський Володимира.

5041. Шаваринський Михайла, Вербенець Андрія з Ярослава від Щебльовський Володимира і Шаваринська Степанії.

5042. Яцук Анастазії, Бурчицький Михайла, Сторожинський Михайла від Рогатинська Степаниди з Бубача.

5044. До рідних і знакомих з с. Закрівці (Станиславів) від Мандюк Анни.

5045. Андрушків Гальки з с. Корчин (Стрий) від Диміцький Михайла з Синевідська Вижнього.

5046. Кульчицький-Штокайло Григорія і Юлії, Кульчицька-Костик Стефи, Сенчишин Ольги з с. Кульчиць (Самбір) від Кульчицький - Штокайло Степана.

5047. Ткачук Антона, Іщук Степана з села Старопільщина (Скалат) від Рудик Б. в Канаді.

5048. а) Цяпало Ксені і Насті від Цяпало Петра з с. Дубровиця (Львів).

5048. б) Полулях Михайла від Полулях Івана з с. Черхова (Самбір).

5049. Топільницький Осипа з с. Страшевичі (Самбір) від Ворик Петра.

5050. Челядин Павла від Мацюк Володимира.

5051. Гонтаревич Филипа, Розалії і Касі зі Скалата від Марущак Евстахія.

50 5052. Ворона Василя з Волиці Ком. (Сокаль) від Білецький Петра.

5053. Силивонюк Петра від Силивонюк Володимира.

5054. Ясінський Степана з с. Тирява Волоська (Сянік) від Тришневська Юлії (Ясіньска)

5055. Гурський Івана, Петра, Зофії і Катерини від Гембарський Мирона.

5056. Шостак Степана з села Топільниця (Турка) від Топільницький Миколи.

5057. Бащак Фені від Франко Марії (Федишин) з села Устерик Долішних.

5058. Скрипник Онуфрія і Платона, Ореченко Михайла від Гарбуз Івана і Вокляс.

5059. Нехай Дмитра і Івана з с. Стратин (Рогатин) від Салій Михайла.

5061. Гуль Параски (Яцун) з с. Кореличан (Перемишляни) від Саворський Степана.

5062. Лазорко Юрія з Городенки, Гнатик Катерини з Медики (Перемишль) від Лазорко Йосифа.

5063. Кавич Миколи, Кулиняк Марії, Мотрич Марії, Куделич Івана з с. Воля Якубова (Дрогобич) від Легуш Наталки.

5064. а) Ярош Петра з села Ришкова Воля (Ярослав) від Ярош Зеонвії.

5064. б) Тимків Василя з с. Дідушиці Великі (Стрий) від Мачалаба Дмитра.

5066. Бурин Михайла, Білецький Михайла з с. Угерсько (Стрий) від Бурин Параска (Яворів).

5067. Пантелеймон Петра і Катерини з с. Лінива Велика від Грицак Льва.

5069. Сувала Степана з Яворівщини від Алексевич Мирослави.

5071. Терлецький Василя, Бойчук Кіндрата з с. Журавенко (Рогатин) від Бойчук Івана.

5072. Переймибіда Климентини (Березій), Тимракевич Катерини (Панькевич) від Березій Володимира.

5073. Гудзік Володимира, Бойко Івана, Райчиба Теклі, Муший Олекси з с. Кривеньке (Копичинці) від Марак Івана.

5074. Бойківський Михайла від Некольний Осипа.

5075. Кузимчак Андрія з с. Бережниця Нижня (Ліско) від Бич Антона.

5076. Чура Фенни (Слимак) і Марії з с. Торинське (Сянік) від Слимак Анни.

5077. Гнатів Льва з с. Підліски Великі (Львів) від Павлушок Григорія.

5079. Максимюк Івана від Литвинюк Василя.

5080. Руденська Ірини з Золочева від Оришкевич Петра.

5081. Романчак Дмитра і Теодора від Дуринич Володимира.

5082. Галів з с. Вельдіж (Долина) від Бадинський Осипа з с. Нагуевичі (Дрогобич).

5083. Баран Еви від Кадиляк Теклі з с. Команча (Сянік).

5084. Ориш Михайла з села Крукениці (Мостиська), Кахновець Тетяни від Бич Ольги.

5085. Макар Івана з с. Дзвиняч (Ліско) від Макар Дори.

5086. Олійник Костя з села Вишнівчик (Перемишляни) від Олійник Петра.

5087. Шширка Миколи від Савчинець Евдокії (Шширка) з с. Стрийкова (Камінка Струмилова).

5088. Прислінський Миколая з с. Городок (Ліско) від Прислінський Миколая.

5089. Дубинецький Григорія з с. Бережці від Дубинецький Петра.

5090. Зибак Василя з с. Лопушанка (Турка) від Ошипко Петра.

5091. Лобай Петра, Василя і Луця з с. Городиба (Кристинопіль) від Лабай Романа.

5092. Царик від Скробко Олекси з с. Звертова.

5093. До рідних і знакомих з Комарна від Пеленський Евстахія.

5094. До рідних і знакомих з с. Корця від о. Герус Сергія.

5096. Войтович Миколи, Станислава, Йосифа, Магдалини і Теклі від Ничик Марії з Деревхова.

5097. Музика Степана з села Бутина (Жовква) від Музика Петра.

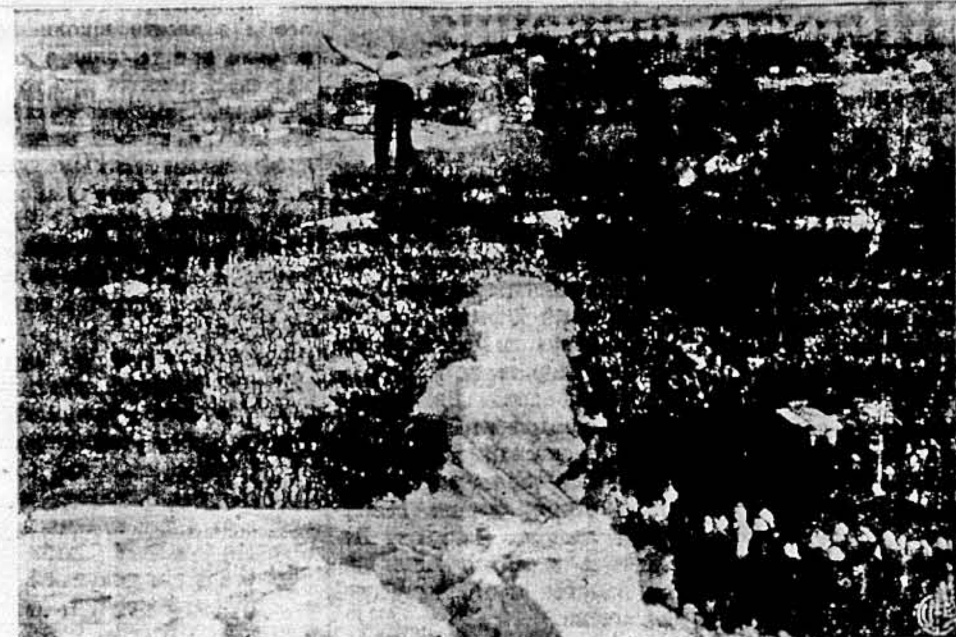
5098. Різник Володимира Альгін від інж. Андрієвський В.

5099. Мельникевич Теодора від Волянський Михайла з с. Розпуття (Добромиль).

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

З АМЕРИКАНСЬКОГО СПОРТУ. Зима, це улюблена пора для зимових спортовців. Тут бачимо картину з спортових змагань на лещатах в Кері, Ілиной, яким приглядалось понад 25,000 осіб. На картині знятий знаменитий скок Слафа Гатлана з Білоат, Висканси н.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Отсим повідомляемо всіх тих, котрі посилають до поміщення оголошення про те, що скитальники шукають в Америці рідні, чи знайомих, а виразно не напишуть, що це платне оголошення, або не платне, то такі оголошення адміністрація пересилає до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії, який веде з них реєстр і якому „Свобода" поміщує такі оголошення безплатно.

Хто хоче, щоби його оголошення було поміщене у „Свободі" окремо від оголошень Зл. У. А. Д. Комітету, хай напише виразно, що це платне оголошення і скільки разів має бути поміщене.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1525. Доглядачка в небезпеці.

NURSE MARY FOUND THAT WITHOUT DR. LONG'S JUDGMENT SHE WAS UNABLE TO DECIDE WHICH OF ZAGRU'S POISON CUPS HELD THE PRECIOUS SERUM
-1525-

SO THROUGH THE DARK JUNGLE TARZAN RACED FOR DR. LONG.

MEANWHILE, ZAGRU SAW THAT MARY'S HUT WAS UNGUARDED, DRAWING HIS LONG KNIFE---
Distr. by United Feature Syndicate, Inc

HE STEALTHILY CREPT UP AND SUDDENLY LEAPED INSIDE.

Мед сестра Марія переконалася, що без помочі д-ра Лонга вона не зможе вирішити, котра пробетка знахора має сироватку.

Тому Тарзан пігнав темними джунглями за д-ром Лонгом.

Міжтим, коли Загру завважав, що хатка Марії не мала сторожа, він витягнув свій довгий ніж, підкрався під хату і нагло вскочив у середину.